

Міністерство освіти і науки України
Таврійський національний університет імені В.І.Вернадського
Кафедра психології, філософії та суспільних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи наукових досліджень

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 053 Психологія
освітньо-професійна програма Психологія
форма(и) навчання денна та заочна

Київ-2025 рік

**Інформація про розробника(ів) та розгляд і схвалення
робочої програми навчальної дисципліни**

РОЗРОБНИК робочої програми навчальної дисципліни
(науковий ступінь, вчене звання, посада)

Кандидат педагогічних наук, доцент

Світлана КОПИЛОВА

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, філософії та суспільних наук

Протокол № 1 від 25.08.2025

Завідувач кафедри

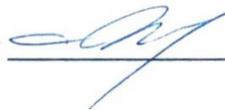
Олена ВЛАСЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

Розглянуто та схвалено на засіданні навчально-методичної ради навчально-наукового гуманітарного інституту

Протокол № 8 від 27.08.2025

Голова НМР

Сергій ГУБАРОВ

ЗМІСТ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну.
2. Опис навчальної дисципліни.
  - 2.1. Анотація навчальної дисципліни.
  - 2.2. Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни.
  - 2.3. Міждисциплінарні зв'язки:
    - пререквізити
    - постреквізити.
  - 2.4. Формат проведення дисципліни.
3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни.
4. Програмні результати навчання.
5. Структура та обсяг навчальної дисципліни.
6. Інформація про індивідуальне завдання.
7. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни.
8. Політика дисципліни.
9. Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів.
10. Перелік запитань для підготовки до підсумкового (семестрового) контролю.
11. Рекомендовані джерела інформації.
12. Зміни та доповнення до програми навчальної дисципліни.

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

1.1. Назва навчальної дисципліни, код в освітній програмі	Основи наукових досліджень, ОК2.8	
1.2. Статус навчальної дисципліни	обов'язкова, цикл професійної підготовки	
1.3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	2-й рік навчання, 4-й семестр	
1.4. Обсяг навчальної дисципліни за формами здобуття освіти	очна (денна)	заочна
Кількість кредитів	4	4
Загальна кількість годин, в тому числі:	120	120
• аудиторні години	40	10
лекції	20	6
семинарські	20	4
• самостійна робота	80	110
1.5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	4-й семестр – екзамен	
1.6. Інформація про консультації	<i>Згідно затвердженого графіка консультацій</i>	
1.7. Мова викладання	українська	
1.8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача(ів) (науковий ступінь, вчене звання)	Копилова Світлана Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент	
1.9. Контактна інформація викладача	kopilova.svitlana@tnu.edu.ua	

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Обов'язкова	
	Спеціальність 053 Психологія		
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання : (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		4-й	4-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	Рівень вищої освіти: бакалавр	20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		80 год.	110 год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної й індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 33% / 67%

для заочної форми навчання – 9% / 91%

2. Опис навчальної дисципліни

2.1. **Анотація дисципліни.** Програма навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» складено відповідно до освітньої програми підготовки бакалавра галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки. Предметом вивчення навчальної дисципліни є методика та організація підготовки й проведення наукового дослідження в галузі психології

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: ЗМ 1. Основи науково-дослідницької роботи здобувачів освіти. ЗМ 2. Методика емпіричного дослідження в галузі психології та способи представлення результатів

Вивчення даної дисципліни передбачає первинне ознайомлення із методикою та організацією підготовки й проведення наукових досліджень в галузі психології. Це є передумовою успішного виконання курсових робіт з базових і фахових дисциплін, а також написання кваліфікаційної роботи. Набута дослідницька компетентність дозволить брати участь у наукових заходах та творчо підходити до вирішення професійних завдань в галузі психології.

2.2. Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни

Мета: сприяння оволодінню здобувачами освіти категоріальним апаратом науковця-початківця, розумінню логіки організації й проведення наукового дослідження в галузі психології, набуттю первинних навичок збирання даних, статистичного аналізу та формулювання висновків

Завдання вивчення дисципліни:

- 1) висвітлення теоретичних основ, питань методики та організації науково-дослідницької роботи,
- 2) дати теоретичні знання та практичні навички, необхідні для розуміння професійних публікацій, які базуються на емпіричних даних та оцінювання їхньої якості;
- 3) набуття умінь самостійного використання методів емпіричного дослідження, у тому числі статистичних методів аналізу даних
- 4) набуття умінь підготовки презентацій та звітів за результатами аналізу

2.3. Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити: Загальна психологія з практикумом
Інформаційні технології в психології
Політико-правові засади запобігання корупції

Постреквізити: Психодіагностика
Диференційна психологія
Експериментальна психологія

2.4. Формат проведення дисципліни

Заняття проводяться в аудиторії. Під час навчання використовуються наступні форми та методи: проблемне викладання з використанням моделі

антропоцентричної системи, науково-дослідницький практикум – розробка наукового апарату дослідження, відпрацювання методів теоретичного пізнання, підбір психодіагностичних методик та їх використання для одержання емпіричних даних; метод моделювання (розробка програми експерименту), метод візуалізації, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань (підготовка доповіді на міні-конференцію)

Віртуальне навчальне середовище використовуватиметься для навчально-методичного забезпечення вивчення дисципліни на базі єдиної платформи Google Suite Education; через Google Classroom.

У дистанційному режимі лекції / практичні / семінарські заняття за потреби можуть бути проведені за допомогою програм електронної комунікації Google Meet.

Поточна комунікація з викладачем здійснюється через Classroom, корпоративну пошту, а також у месенджерах Telegram і Viber.

3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни:

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел

СК 5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій

СК 6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження

СК 7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації

4. Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми

ПР 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги

ПР 6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПР 7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки .

ПР 8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців

Методи навчання та оцінювання

Шифр ПРН	Програмні результати навчання	Методи навчання	Засоби діагностики/ методи оцінювання
ПРН4	Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел	Пояснення Приклад	Конспект опрацьованого джерела
ПРН5	Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги	Практичне завдання: підбір психодіагностичних методик відповідно до теми дослідження	Опис методик
ПРН 6	Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження	Психологічний практикум: складання категоріального апарату наукового дослідження; збирання первинних даних з використанням підібраних психодіагностичних методик	Таблиці узагальнення результатів емпіричного дослідження
ПРН 7	Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки	Критичний аналіз наукової статті Індивідуальне завдання	Звіт за результатами аналізу наукової публікації Підготовка доповіді
ПРН 8	Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців	Ділова гра: Міні-конференція «Актуальні проблеми практичної психології в кризових умовах»	Підготовка доповіді

5. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма					Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					у тому числі				
		Л	П	С	Л	СР	Л	П	С	Л	СР
	р	б			р	б					
1	2	3	4	5	6	7	9	10	1 1	1 2	13
Змістовний модуль 1. Основи науково-дослідницької діяльності здобувачів освіти											
Тема 1.1. Організація та інформаційне забезпечення наукових досліджень	14	4	2		-	8	2				12
Тема 1.2. Обґрунтування доцільності та організація проведення емпіричного дослідження	12	2	2		-	8					12
Тема 1.3. Методи наукових досліджень	22	4	8		-	10	2				20
Змістовний модуль 2. Методика емпіричного дослідження в галузі психології та способи представлення результатів											
Тема 2.1. Описова статистика в психології	10	2	2			6	2	2			6
Тема 2.2. Статистичний аналіз даних у психології	12	4	2			6		2			10
Тема 2.3. Форми представлення результатів дослідження: підготовка доповідей, тез, наукової статті	20	4	4			12					20
Підготовка до екзамену						30					30
<i>РАЗОМ</i> <i>годин</i>	120	20	20		-	80	6	4		-	110
<i>кредитів</i>	4										
<i>Підсумковий (семестровий) контроль</i>	Екзамен										

5.1. Тематика семінарських (практичних) занять

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин за формами здобуття освіти	
		Очна (денна)	заочна
1	Категоріальний апарат наукового дослідження	2	
2	Огляд літератури з теми	2	
3	Методи теоретичного дослідження	2	
4	Особливості застосування методу тестів та особистісних опитувальників	4	
5	Розробка програми експерименту	2	
6	Методи зведення і представлення результатів емпіричних досліджень	2	2
7	Методи опрацювання та аналізу даних в структурі дослідження	2	2
8	Підготовка та написання тез до конференції	4	
	УСЬОГО	20 год	4 год.

5.2. Тематика самостійної роботи здобувачів

п/н	Зміст навчального матеріалу	Вид діяльності	Кількість годин за формами здобуття освіти	
			очна (денна)	заочна
1	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	Складання бібліографічного списку джерел	8	8
2	Обґрунтування доцільності та організація проведення емпіричного дослідження	Розробка категоріального апарату з проблеми власного дослідження	8	8
3	Методи наукового дослідження.	Розробка програми експерименту	10	10
4	Описова статистика	Узагальнення даних в табличній формі	6	6
5	Статистичний аналіз	Обчислення кореляції	6	6
6	Апробація та оприлюднення результатів наукового	Індивідуальне завдання: підготовка доповіді за заданим	12	12

	дослідження	зразком на міні-конференцію		
7	Самостійне опрацювання тем.	Робота з підручником і текстом лекцій (для заочної форми навчання)		30
8	Підготовка до екзамену	Опрацювання питань	30	30
	Всього		80	110

6. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Засоби навчання:

У разі роботи в режимі онлайн використовується віртуальне навчальне середовище – Google Classroom. У онлайн режимі лекції / семінарські заняття можуть бути проведені за допомогою програм електронної комунікації Google Meet. У режимі дистанційного навчання вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Google Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувач має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету. Для роботи в дистанційному форматі потрібні ноутбук / персональний комп'ютер / мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань,
- виконання дидактичних завдань,
- виконання завдань самостійної роботи,
- проходження тестування (поточний, підсумковий контроль) тощо.

Також використовується корпоративна пошта, месенджер Telegram, що забезпечує можливість листування з викладачем.

В офлайн режимі для проведення занять використовуються матеріально-технічні ресурси: аудиторії, оснащені мультимедійним обладнанням, що відповідають санітарно-гігієнічним нормам, створюють фізичний простір, необхідний для досягнення, передбачених ОП, програмних результатів навчання. Придбані меблі відповідають ергономічним вимогам, а їх кількість достатня для розміщення ліцензованого обсягу здобувачів.

Ауд.207 – Спеціалізована аудиторія «Музей Родовід», стільці з пюпітром (а також аудиторії 219, 224)

Телевізор KIVI 65 Smart TV модель 65U730QB з кріпленням настінним CHARMOUNT (2024)

Приміщення забезпечені Інтернетом (wi-fi). Wi-Fi адаптер TR Link TL-WIN722N Wireless N Adapter 150 Mbps USB 2/0

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення:

- 1) Робоча програма й силабус дисципліни

- 2) Плани семінарських занять (у тому числі завдання модулю самостійної роботи)
- 3) Методичні рекомендації до семінарських занять і самостійної роботи
- 4) Перелік основної й додаткової літератури вказано в робочій програмі, силабусі, планах семінарських занять
- 5) Джерела інформації в електронному форматі розміщено в Гугл-класі (мінімальний перелік)

5. Політика дисципліни

<p>Політика щодо академічної доброчесності</p>	<p>Обов'язковим є прояв нульової толерантності до жодних форм порушення академічної доброчесності. Очікується, що індивідуальне завдання та виконання практичних завдань до занять будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Під час тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем!</p>
<p>Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань з дисципліни</p>	<p>Інструмент ШІ має обмежене застосування у навчальному процесі. Його застосування доцільне: 1) з метою первинного ознайомлення зі змістом теми для самостійного опрацювання та складання плану роботи (з подальшим порівнянням з науковими текстами); 2) у випадку аналізу розгляду поняття в різних контекстах – при складанні словника психологічних термінів; 3) при розгляді дискусійних питань психологічної науки – для формулювання питань для обговорення під час семінарського заняття</p>
<p>Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу</p>	<p>Користувачі мають можливість вільно читати, завантажувати, копіювати контент з навчальною та науковою метою, а також розповсюджувати його з обов'язковим посиланням на використані джерела</p>
<p>Політика дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології</p>	<p>Під час занять здобувачі діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Університету. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами, а також реагують належним чином, якщо стають свідками</p>

	дій порушення професійної етики з боку інших здобувачів чи викладачів. У випадку епідеміологічного режиму виконують всі настанови протиепідеміологічних дій: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики тощо.
Політика щодо відвідування	Здобувачі повинні відвідувати усі лекції, семінарські заняття та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Неприпустимими є пропуски та запізнення на заняття з неповажних причин. Користування мобільними пристроями під час заняття неприпустиме (за виключенням випадків, коли це пов'язане з виконанням завдання викладача)
Політика дедлайну	Завдання до семінарського заняття має бути виконане у встановлені строки (розклад проведення занять) та розміщена у письмовому вигляді у відповідній вкладці в Гугл-класі. Обов'язковим є усний захист виконаних завдань (не менше трьох занять з першого модулю і трьох занять з другого модулю). Усі інші завдання до практичного заняття разом з робочими матеріалами прикріплюються у Гугл-клас не пізніше ніж через три дні після того як відбулось практичне заняття з відповідної теми (у випадку недотримання термінів оцінка знижується на 1 бал з кожного завдання). Аналогічним є дедлайн щодо виконання завдань модулю самостійної роботи. Завдання самостійної роботи має бути виконане у час, коли за розкладом відбувається практичне заняття, планом якого передбачене виконання даного завдання.
Політика визнання та перезарахування здобувачу результатів навчання з навчальної дисципліни	Визнаються результати навчання здобувача, здобуті в інший період, в іншому ЗВО або під час академічної мобільності відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та Положення про академічну мобільність
Політика визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті	Визнання результатів відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті в Університеті
Порядок відпрацювання	Відпрацювання пропущених занять з поважною

пропущених занять	причини у вигляді захисту семінарського заняття проводиться на останньому занятті зі змістового модулю (або під час проведення консультацій) Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається під час проведення консультацій шляхом усного опитування за планом заняття (останній четвер місяця, 1 пара)
Політика оцінювання	Політика щодо оцінювання здобувачів освіти відповідає положенням, розробленим Міністерством освіти і науки та базується на формульованому оцінюванні (самооцінювання і взаємооцінювання), яке передує підсумковому оцінюванню. Оцінювання має бути позитивним за принципом, фокусуючись на досягненнях, а не на невдачах. Усі види оцінювання ґрунтуються на чітко встановлених критеріях та показниках, що диференційовані за різними типами завдань.
Політика щодо оскарження результатів оцінювання	<i>Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Університету, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.</i> Оскарження результатів оцінювання відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Університеті, Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю з екзамену чи заліку.
Політика про можливості навчання осіб із особливими освітніми потребами	Реалізується шляхом організації комфортного, інклюзивного та розвиваючого освітнього середовища, забезпечення заходів, спрямованих на попередження психологічного травмування створення адаптованої матеріально-технічної бази (пандуси) та надання комплексної підтримки (психологічної, соціальної)

6. Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувача

Види контролю, які використовуються під час вивчення дисципліни, та форма семестрового контролю за навчальною дисципліною.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і за результатами виконання завдань самостійної роботи. Передбачені такі види контрольних заходів: усна співбесіда під час лекційних занять, виконання дидактичних завдань, перевірка письмового звіту за результатами виконання письмових завдань, обговорення повідомлення.

Семестровий контроль з дисципліни проводиться у формі екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом. Порядок проведення екзамену визначається Положенням про організацію освітнього процесу в ТНУ імені В.І.Вернадського. Здобувачу, який **не набрав прохідного мінімуму (36 балів)** з навчальної дисципліни, - до екзамену не допускається. Він отримує незадовільну оцінку і вважається таким, що має академічну заборгованість. Для ліквідації академічної заборгованості здобувач освіти має набрати мінімальну кількість балів – 36 і скласти екзамен за питаннями, поданими в силабусі.

Розподіл балів за видами діяльності:

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль I		Модуль II		Форма контролю
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	
Робота на семінарському занятті	3	6	18	4	12	Екзамен
СР 1. Вступ до курсової роботи	5	1	5			
СР 2. Бібліографічний список джерел	5	1	5			
СР 3. Розробка програми експерименту	5	1	5			
СР 4. Узагальнення даних власного дослідження в табличній формі	5			1	5	
СР 5. Статистичний аналіз даних	5			1	5	
СР 6. Підготовка і представлення наукової доповіді на конференцію	5			1	5	
Разом			24		36	
Розрахунок балу за курс: 20+36+40=100						100

**Розподіл балів за видами діяльності
(заочна форма навчання)**

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль I			Модуль II			Форма контролю
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів			
Робота на практичному занятті	3			2	6		Екзамен	
СР 1. Вступ до курсової роботи	5	1	5					
СР 1. Бібліографічний список джерел	5	1	5					
СР 2. Розробка програми експерименту	5	1	5					
СР 3. Збирання емпіричних даних та їх обробка	5			1	5			
СР 3. Статистичний аналіз даних	5			1	5			
СР 4. Підготовка і представлення наукової доповіді на конференцію	5			1	5			
СР 5. Самостійне опрацювання теми (тести)	0,5	36	18	12	6			
Разом			33		27			
Розрахунок балу за курс: $33+27+40=100$							100	

Увага! Здобувач освіти може отримати додаткові бали (до 10%) за такі види активності:

- Висока активність під час лекцій та практичних занять (постановка питань, критичні зауваження, висловлення власної думки)
- Написання та подання наукових тез до збірника конференції
- Проходження курсу з неформальної освіти на платформі Прометеус: Наука повсякденного мислення URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/critical-thinking-science/>

9.1. Методи контролю та оцінювання

Перевірка виконання практичних завдань: таблиця узагальнених даних, результати статистичного аналізу

перевірка письмових робіт: вступ до курсової, бібліографічний список джерел, доповідь на міні-конференцію

метод програмованого контролю: тестовий контроль

Критерії оцінювання навчальної діяльності здобувачів, в межах окремих форм здобуття освіти та видів навчальних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання для кожного виду робіт

Оцінювання результатів *поточної роботи* (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи здобувачів) проводити за критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

Критерії оцінювання завдань репродуктивного характеру :

Критерій	100%	80%	60%	40%	0%
Факт виконання завдання: повнота (змістовність, ґрунтовність), вчасність, (змістовність, ґрунтовність),	Повністю і вчасно	Повністю / вчасно	Повністю / невчасно	Частково / невчасно	Невиконано
Відповідність вимогам: різноманітність джерел, здатність оперувати фактами і відомостями, аналізувати, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, робити узагальнення, формулювати висновки	Без зауважень	Несуттєві недоліки	Суттєві помилки	Суттєві помилки	

Вступ до курсової роботи (5 балів)

Бібліографічний список джерел (5 балів)

Результати узагальнення емпіричних даних (5б.)

Статистичний аналіз даних (5б.)

Завдання творчого характеру

Критерій	100%	80%	60%	40%	0%
Факт виконання завдання: вчасність, повнота,	Повністю і вчасно	Повністю / вчасно	Повністю / невчасно	Частково / невчасно	Невиконано
Обґрунтованість відповіді аргументованість суджень переконливість доказів, доповідь	Не викликає сумніву	Наявна	Фрагментарна	Сумнівна	Відсутня

обмежена матеріалами підручника, продемонстровано зв'язок теорії з практикою; конкретність висновків;					
Творчий підхід і індивідуальний стиль: нестандартний підхід у подачі матеріалу, специфічність способу виконання завдання; участь у дискусіях та доповненні відповідей інших	Чітко простежується	Простежується	Скоріше простежується	Майже простежується	відсутній

Розробка програми експерименту (5б)

Підготовка і захист доповіді на міні-конференції (5б.)

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів *підсумкового (семестрового) контролю*, є такі:

- виконання всіх *видів навчальної роботи*, що передбачені програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер *знань* навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних джерелах, вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- *характер відповідей* на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння *застосовувати* теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати *достовірність* одержаних результатів

Особливості набору балів за видами навчальної діяльності

здобувача для кожної форми здобуття освіти та форми підсумкового (семестрового) контролю.

Розподіл балів за темами занять

Поточне оцінювання та самостійна робота						Всього балів	
Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2			Екзамен	Додаткові бали
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3		
8	8	17	8	8	11	40	10
33 бали			27 балів			40	
Порогові бали						0-40	0-10
Загальна рейтингова оцінка						100	

Шкала оцінювання результатів підсумкового контролю, що використовується в Університеті

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за національною шкалою		Значення оцінки
		для екзамену	для заліку	
A	90 - 100 балів	«відмінно»/ «excellent»	«зараховано»/« passed»	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	80 - 89 балів	«добре»/ «good»		Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 - 79 балів			Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок

D	69 - 74 балів	«задовільно»/ «satisfactorily»		Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 - 68 балів			Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	30-59 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з можливістю повторного складання)	«не за- рахован о»/ «failed»	Незадовільно - потрібно додатково працювати для отримання позитивної оцінки
F	1-29 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з обов'язковим повторним курсом)		Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

10. Перелік орієнтовний запитань для підготовки до підсумкового (семестрового) контролю

11. Поняття про науку та наукове дослідження. Ознаки науки. Відмінність між науковим і повсякденним пізнанням
12. Основні етапи розвитку науки. Ознаки глобальної революції в науці.
13. Критерії класифікації наук.
14. Методологія наукового пошуку і обґрунтування його результатів.
15. Методи наукового пізнання.
16. Методи збору інформації (метод спостереження, метод вимірювання, метод експерименту).
17. Критерії і норми наукового пізнання.
18. Наукова проблема. Наукова ідея.
19. Принципи, закони, категорії.
20. Гіпотеза як форма наукового пізнання, її ймовірнісний характер.
21. Загальна характеристика і визначення наукової теорії. Класифікація наукових теорій. Їх функції
22. Види наукових досліджень
23. Емпіричне, теоретичне, логічне пізнання.
24. Етапи наукового дослідження.
25. Сутність системного підходу до здійснення наукового дослідження
26. Методи системного підходу у науковому дослідженні
27. Наукова проблема та обґрунтування теми дослідження. Критерії вибору теми наукового дослідження. Розробка змісту дослідження
28. Визначення об'єкта, предмета, мети та завдань дослідження
29. Гіпотези у наукових дослідженнях
30. Планування написання роботи студентом. Складання індивідуального плану роботи
31. Реферування літератури, проведення наукового дослідження
32. Виникнення, розвиток та сутність тестів. Види тестів. Класифікація.
33. Критерії надійності та складові тестових методик. Процедурні особливості застосування деяких тестових методик.
34. Сутність, призначення, основні поняття соціометричного опитування
35. Етапи, процедури, інструментарій соціометричного опитування
36. Характеристика методу експерименту. Класичний експеримент.
37. Види соціальних експериментів
38. Програма експерименту. Змінні в експерименті
39. Етапи та процедури експерименту. Протокол експерименту
40. Первинна і вторинна інформація. Статистичні методи ранжування і групування. Групування дослідних даних за кількісними та якісними ознаками.
41. Способи графічного представлення емпіричних даних. Оформлення графічних залежностей у вигляді графіків та діаграм
42. Методи визначення зв'язків між факторами і явищами. Міри зв'язку для номінальних та порядкових змінних
43. Коефіцієнти рангової кореляції. Міри зв'язку для інтервальних змінних

44. Кластерний та факторний види статистичного аналізу даних
45. Математична інтерпретація експериментальних матеріалів. Середні показники результатів дослідження. Варіювання результатів дослідження.
46. Параметричні методи порівняння результатів досліджень.
47. Виразність і мова тексту наукової праці. Правильність застосування наукової термінології. Цитування у тексті наукової праці.
48. Складання списку літературних джерел.
49. Рецензування завершеної наукової роботи. Показники оцінювання результативного проведеного дослідження.
50. Вимоги та оформлення кваліфікаційних (бакалаврських, магістерських) робіт.
51. Аналіз і використання результатів дослідження. Ефективність результатів наукового дослідження та її критерії
52. Апробація результатів дослідження у практиці діяльності об'єктів дослідження. Оприлюднення результатів дослідження

11. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Бочелюк В.И., Бочелюк В.В. Методика та організація наукових досліджень із психології: Навч. Пос. К.: Центр учбової літератури, 2008. 360 с
2. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
3. Колесніков О.В. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 144 с
4. Невлюдов І.Ш., Олександров Ю.М., Андрусевич А.О., Чала О.О. Основи наукових досліджень: Навч. посібник. Prague, OKTAN PRINT, 2024. 468 с
5. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій. Київ : Академвидав, 2005. 200 с.
6. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2004. 240 с.

Допоміжна література:

1. Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. та ін. Основи наукових досліджень Навчальний посібник Львів : Ромус-Поліграф, 2002.- 128 с.
2. Мітіна С.В. Навчально-методичні рекомендації до написання кваліфікаційних робіт: для здобувачів закладів вищої освіти спеціальності «Психологія». Київ: Вид-во ТНУ, 2024. 78 с.
3. Методи аналізу даних у психологічних дослідженнях : навчальний посібник / В. М. Краєвський, Я. О. Остапенко, Т. М. Паянок, Н. В.

Параниця ; Державний податковий університет. – Ірпінь, 2024. – 144 с.
URI <https://ir.dpu.edu.ua/handle/123456789/3765>

4. Климчук В.Р. Математичні методи у психології. Навчальний посібник для студентів психологічних спеціальностей. Київ.: Освіта України. 2009. 288 с.
5. Математичні методи в психології: конспект лекцій. Режим доступу: https://psychology.karazin.ua/dist2020/materialy/Olefir_konspekt_mat.pdf

**12. Зміни і доповнення до робочої програми навчальної дисципліни.
2026-2027 навчальний рік**

п/н	Що вилучається з робочої програми навчальної дисципліни	Що вводиться в робочу програму навчальної дисципліни	Протокол та дата розгляду кафедрою	Підпис завідувача кафедри

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Основи науково-дослідницької діяльності здобувачів освіти

Тема 1.1 Організація та інформаційне забезпечення наукових досліджень

Поняття про науку, її значимість для людства. Наука як система знань. Функції науки. Класифікація наук.

Наукове дослідження як основна форма наукової роботи. Види наукових досліджень. Теоретичні та емпіричні дослідження

Організація науково-дослідницької діяльності у вищих навчальних закладах. Наукові школи, їх головні ознаки. Наукові ступені. Наукові звання та посади. Авторський профіль вченого

Поняття про академічну доброчесність. Основні види порушень академічної доброчесності. Плагіат і його види. Ознаки плагіату Некоректне використання наукових інформаційних джерел. Способи запобігання плагіату. Перевірка робіт на плагіат. Етичний кодекс вченого.

Поняття про наукову інформацію та її роль в проведенні наукових досліджень. Види джерел інформації. Правила складання бібліографічного опису для списку літературних джерел. Правила наведення цитат та бібліографічних посилань у текстах наукових робіт

Тема 1.2. Обґрунтування доцільності та організація проведення емпіричного дослідження

Порядок здійснення наукового дослідження. Етапи науково-дослідницької роботи.

Категоріальний апарат наукового дослідження. Формулювання теми дослідження. Визначення предмета, об'єкта, мети та завдань дослідження.

Тема 1.3. Методи наукових досліджень

Загальнонаукові методи пізнання та їх роль в науково-дослідницькій роботі.

Поняття та типологія методів наукового дослідження. Методи збору даних у психології: спостереження, тестування, експеримент, анкетування. Сутність, мета, функції наукового експерименту. Розробка програми експерименту. Розрахунки в експериментальних дослідженнях. Етичні аспекти аналізу даних: принципи добровільності і конфіденційності

Математико-статистичні методи в наукових дослідженнях

Змістовий модуль 2. Методика емпіричного дослідження в галузі психології та способи представлення результатів

Тема 2.1. Описова статистика в психології

Дані та їх різновиди. Вимірювальні шкали. Види шкал та змінних. Генеральна сукупність і вибірка. Статистичні гіпотези. Статистичні критерії.

Описова статистика. Представлення кількісних даних. Числові характеристики розподілу даних. Міри центральної тенденції: середнє, медіана, мода. Характеристики розсіювання.

Розподіл змінних та описова статистика. Одновимірний та двовимірний розподіл. Нормальний розподіл. Дисперсія і стандартне відхилення. Бімодальні розподіли. Квартилі. Підсумок з п'яти значень. Порівняння змінних і кореляція. Регресія

Способи встановлення зв'язку між змінними, виміряними у метричних та категоріальних шкалах

Тема 2.2. Статистичний аналіз даних у психології

Міри зв'язку між ознаками. Коефіцієнт кореляції Пірсона. Інтерпретація коефіцієнтів кореляції. Непараметричні методи аналізу. Основи факторного аналізу

Тема 2.3. Форми представлення результатів дослідження: підготовка доповідей, тез, наукової статті

Апробація та оприлюднення результатів наукового дослідження. Види, особливості та прийоми викладу результатів дослідження. Мова та стиль наукової роботи..

Суть доповідей (повідомлень) на конференції. Форма доповіді (повідомлення), короткий зміст виступу. Побудова доповіді: проблематика, виклад основного матеріалу, висновки. Підготовка до виступу, основні моменти. Публікація доповіді у збірниках тез конференції.

Наукова стаття: поняття, функції. Методика підготовки та вимоги до оформлення наукової статті. Побудова тексту: постановка проблеми, аналіз останніх досліджень, постановка завдання, виклад основного матеріалу, висновки, список використаної літератури.

Упровадження результатів наукового дослідження